



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool De mozaïek te Boutersem

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	13599
	Instelling	Vrije Basisschool - De mozaïek
directeur		Greta CARTOIS
adres		Lubbeeksestraat 42 - 3370 BOUTERSEM
telefoon		016-73.50.91
fax		016-73.50.91
e-mail		secretariaat@vbroosbeek.be
website/URL		www.vbroosbeek.be
	Bestuur van de instelling	964916 - Schoolcom. Sint-Anna te BOUTERSEM
adres		Lubbeeksestraat 42 - 3370 BOUTERSEM
	Scholengemeenschap	120337 - Hageland te LUBBEEK
adres		Dorpsstraat 18 - 3210 LUBBEEK
	CLB	114521 - Vrij CLB Tienen te TIENEN
adres		Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/04/2012, 26/04/2012 en 27/04/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27/04/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Schoofs
	Teamleden	Ann Vananroye
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Begeleiding	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	17
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool 'De mozaïek' **profileert** zich als een zorgzame en respectvolle school met aandacht voor elk kind. Binnen een stimulerend schoolklimaat krijgen kinderen rijke ontplooiingskansen. De leraren streven kwaliteitsvol onderwijs na met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind.

Om **het effect** van haar onderwijs te meten, verzamelt de school voornamelijk gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem, de eigen en methodegebonden toetsen, de observaties, het kleuter- en leerlingenwerk en de resultaten van de centrale proeven. Deze gegevens worden vooral aangewend voor acties op kind- en klasniveau en vormen nog in mindere mate het richtsnoer om vanuit een kritische kijk het onderwijsaanbod op schoolniveau te analyseren en eventuele bijstellingen door te voeren.

Tijdens de doorlichting zoomde de inspectie in op de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Op beleidsniveau worden er kansen geboden om de leerplandoelen in toenemende mate als referentiekader te nemen voor het onderwijsleeraanbod.

In **de kleuterafdeling** streven de leraren de basiscompetenties voor **Nederlands en wereldoriëntatie** geïntegreerd en thematisch na. De kleuters krijgen een waaier van activiteiten aangeboden die gericht zijn op het waarnemen, exploreren en experimenteren. Werkelijkheidsgericht onderwijs krijgt ruime kansen. De leraren besteden aandacht aan het doelgericht verrijken van de hoeken en hanteren diverse werk- en groeperingsvormen ter bevordering van het actief en ervaringsgericht leren. Allerlei uitgewerkte groeilijnen versterken de verticale samenhang. Het team staat nu voor de uitdaging om via een transparant en functioneel bewakingssysteem na te gaan of het aanbod volledig dekkend is voor alle ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen.

In **de lagere afdeling** baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket om de basiscompetenties voor **Nederlands** te realiseren. Het consequente gebruik ervan garandeert de verticale opbouw en zorgt ervoor dat alle domeinen voldoende aan bod komen. Voor **wereldoriëntatie** is het een bewuste keuze van de school om het aanbod te stofferen vanuit zelfgemaakte thema's die over de klasgroepen heen op elkaar zijn afgestemd. Dit biedt, volgens de teamleden, mogelijkheden om meer tegemoet te komen aan de visie van het leerplan, de interesses van de kinderen en de mogelijkheden van de plaatselijke omgeving. In de praktijk slagen de leraren erin om realiteitsgericht onderwijs aan te bieden dat aansluit bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Het 'onderzoekend leren' en 'het doen' krijgen een belangrijke plaats in het aanbod toebedeeld.

Het team kan de huidige implementatiestrategie voor dit leergebied verder zetten om op termijn te verifiëren of alle leerplandoelen binnen de verschillende domeinen doelgericht en met de nodige frequentie aan bod komen. Het gebruik van een efficiënt en functioneel planningssysteem kan hiertoe een bijdrage leveren. Ook de evaluatie- en rapporteringspraktijk verdienen nog bijzondere aandacht zodat naast de kennisreproductie ook inzichten, vaardigheden en attitudes aan bod komen.

De school beschikt over een goede zorgomkadering. Door het vastleggen van duidelijke afspraken en procedures, gebaseerd op een uitgewerkte en gecommuniceerde visie, bewijst het zorgbeleid haar systematisch karakter. Het hele team hecht belang aan een **goede leerbegeleiding** en verschaft daadwerkelijk onderwijs op maat. De leraren zijn de eerstelijnsverantwoordelijke binnen de klaswerking en kunnen een beroep doen op de doelgerichte hulp van het zorgteam. De binnenklasdifferentiatie is sterk uitgebouwd en verankerd in de hele klaswerking. Kinderen met een zorgbehoefte worden besproken op overlegmomenten en kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen. Het voorbereiden van dit overleg, vertrekkende vanuit een concrete hulpvraag, kent nog een groeimarge.

Wat **de rapporteringspraktijk** betreft, informeert de school de ouders op geregelde tijdstippen over de vorderingen van de kinderen. Het schoolrapport bestaat uit een cijfer voor de leergebieden en een woordelijke toelichting voor muzische vorming en bepaalde houdingen. De teamleden kozen ervoor om de huidige rapporteringspraktijk onder de loep te nemen en bijsturingen door te voeren met als doel de rapporten beter af te stemmen op de schoolvisie. Zo wil de school het signaal geven dat niet enkel de punten belangrijk zijn, maar dat de totale persoonlijkheidsontwikkeling van elk kind in kaart wordt gebracht.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door een dynamische, gedreven en vernieuwingsbereide schoolleiding. Zij wil op een participatieve wijze werken aan een verdere schoolontwikkeling en zet daartoe structuren op die 'het samen school maken' bevorderen. Zij heeft een groot vertrouwen in de schoolwerking en wordt bijgestaan door een enthousiast en geëngageerd team. Jaarlijks werken de teamleden prioriteiten uit. Deze worden in overleg gekozen. Hier kan de school nog groeien in het gefaseerd uitwerken van welgekozen prioriteiten op langere termijn die volgens de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) gelijkgericht worden geïmplementeerd. Het is daarbij nodig om te zorgen voor een grondige afronding alvorens over te gaan naar andere prioriteiten.

De school weet haar **autonomie** goed te gebruiken in functie van haar maatschappelijke opdracht. Het open en positieve schoolklimaat, het participatieve beleid en de collegiale samenwerking vormen de basis van een almaar groeiende en resultaatgerichte schoolontwikkeling. De inspectie besluit deze doorlichting met **een gunstig advies** en is ervan overtuigd dat er voldoende garanties zijn dat de school de ingeslagen weg verder zal zetten vanuit een blijvende inzet en bezorgdheid om elk kind kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het kleuterteam levert heel wat inspanningen om **de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen** voor het leergebied Nederlands na te streven. Om na te gaan welke basiscompetenties al bereikt zijn, steunen de leraren niet enkel op hun professionaliteit en onderwijservaring. Systematische observaties, het kleuterwerk, het kindvolgsysteem, de resultaten van de schoolrijpheidstest en de prestaties in het eerste leerjaar bieden zekerheid.
- Een koepeligen instrument is richtinggevend voor **de planning** van het onderwijsaanbod. De vier ervaringssituaties (zelfstandig spel, explorerend beleven, ontwikkelingsondersteunend leren en ontmoeten) zijn herkenbaar op de klasvloer. In de planningsdocumenten verwijzen de leraren eveneens naar de ontwikkelingsaspecten en recent ook naar de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen. Het is nog een uitdaging voor het team om op een functionele en transparante wijze te bewaken dat alle leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen in voldoende mate worden nagestreefd.
- Om **de continuïteit en de gradatie** te ondersteunen, maakte het team heel wat afspraken die werden vastgelegd in groeilijnen. Onder meer de uitgewerkte hoekenfiches, de begrippenlijsten en de uitwerking van gezamenlijke thema's zijn hier voorbeelden van.
- Het team beschikt over heel wat materiaal om **de taalontwikkeling** te stimuleren. Boeiende en eigentijdse prentenboeken en verhalen zijn terug te vinden in de boekenhoek. Deze sluiten aan bij het lopende thema. De school maakt gebruik van leeskoffers aangereikt door de bibliotheek.
- **De ontluikende geletterdheid** krijgt, via een waaier van talige activiteiten, de nodige aandacht. Concreet materiaal, foto's en prenten ondersteunen het talige aanbod. De leraren hanteren een denkstimulerende vraagstelling die de kleuters uitnodigt om hun handelen en denken te verwoorden. De spreek- en luistervaardigheden krijgen vooral tijdens de kring- en onthaalmomenten gerichte aandacht. Een klaspop nodigt de kleuters uit tot communicatie.
- Op een geïntegreerde manier bieden de kleuteronderwijzers de kleuters **maximale leer- en ontwikkelingskansen** aan. Naast een aantal tijdsgebonden thema's werken de teamleden ook thema's uit die nauw aansluiten bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de kinderen. De klasinrichting en de intentionele hoekenverrijking ondersteunen de thematische werking.
- De leraren brengen **de taalontwikkeling** van de kleuters **in kaart** in het kindvolgsysteem. Op basis van heel wat gerichte observaties noteren de teamleden tweemaal per jaar hun bevindingen. Voor de kinderen met een achterstand of specifieke problemen in hun taalontwikkeling voorziet het team doelgerichte interventies. Gedurende de hele dag komen vormen van inhoudelijke differentiatie voor. De leraren differentiëren zowel in hun instructie en begeleiding als in het aanbod. De zorgcoördinator biedt extra ondersteuning aan een taalgroepje. Ze focust dan vooral op het uitbreiden van de woordenschat en op het aanbrengen van begrippen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Uit de observaties, de planningsdocumenten, de gevoerde gesprekken en het kleuterwerk blijkt dat de leraren **de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen** voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate nastreven. Net als voor het leergebied Nederlands is een koepel eigen instrument richtinggevend voor de planning. Recent koppelen de teamleden leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen aan de vooropgestelde activiteiten. Ook voor dit leergebied resten er nog groeikansen om na te gaan of het aanbod volledig dekkend is.
- Voor **de inhoudelijke vulling** van de thema's kunnen de leraren naast de eigen ervaring en expertise terugvallen op bronnenmateriaal en op kleuterinitiatief. Om eventuele overlappings weg te werken, werden er voor een aantal thema's afspraken gemaakt en groeilijnen uitgewerkt. Deze en andere formele afspraken ondersteunen de gradatie en de continuïteit over de kleutergroepen heen.
- De school levert heel wat inspanningen om het domein **techniek** te integreren in het onderwijsaanbod. Na het volgen van nascholing hebben alle leraren hun activiteiten per klas opgelijst. In aanzet turven de leraren de leerplandoelen die aan bod komen. Met de hulp van de werkgroep techniek werden ontdekkoffers en een technotheek samengesteld.
- De leerkrachten gebruiken allerlei kalenders om **de tijd te structureren** en om **tijdsbegrippen** aan te brengen. Deze zijn voorzien van de nodige gradatie zodat ze afgestemd zijn op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- **De horizontale samenhang** is van nature aanwezig door de geïntegreerde en thematische aanpak. De leraren leggen verbanden tussen de verschillende leergebieden en -domeinen. Naast een aantal kalendergebonden thema's komen er ook thema's aan bod die nauw aansluiten bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de kleuters. De kleuteronderwijzers spelen flexibel in op de groepsdynamiek en op actuele gebeurtenissen. De thema's worden kenbaar gemaakt aan de ouders zodat de kleuters kansen krijgen om attributen mee te brengen. Dit verhoogt de betrokkenheid aanzienlijk.
- Binnen de klaswerking besteden de leraren ruime aandacht aan **het welbevinden en de betrokkenheid** van de kleuters. De leerkrachten beschouwen dit als de basisvoorwaarden om tot ontwikkeling en leren te komen.
- Het kleuterteam realiseert **levensecht en werkelijkheidsgericht onderwijs**. De thema's starten vanuit waarnemingen en belevingen. De leraren zorgen voor aanschouwelijke en realistische materialen, plannen geregeld uitstappen of brengen experts in de klas. Ook de schooltuin is hierbij een waardevol initiatief. De kleuters krijgen ruime kansen om de hen omringende wereld te verkennen.
- Via diverse interactieve werk- en groeiperingsvormen, een krachtige en gestructureerde leeromgeving en een begeleidende onderwijsstijl slaagt het kleuterteam erin om ruime kansen te creëren ter bevordering van **het actief en ervaringsgericht leren**. Een gevarieerd aanbod aan ontwikkelingsmaterialen in de speel- en leerhoeken daagt uit tot beleven, exploreren en experimenteren. Het verrijken van de hoeken, in functie van het lopende thema om zo de interesse van de kleuters steeds weer te prikkelen, krijgt extra aandacht.
- Het team hecht belang aan **gezondheids- en milieueducatie**. De schooltuin, de samenwerking met natuurouders, de gezonde dagen, de sport- en bewegingsactiviteiten en de aandacht voor 'Milieuzorg op school' zijn enkele waardevolle initiatieven.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan, op basis van haar onderwijsaanbod en de leerlingenresultaten, aantonen dat **de eindtermen en de leerplandoelen** in voldoende mate worden gerealiseerd. De resultaten van de centrale proeven, aangereikt door de onderwijskoepel, liggen voor Nederlands boven het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare leerlingeninstroom. De school ziet in deze resultaten en in de feedback van het vervolgonderwijs een bevestiging dat ze goed bezig is.
- Een onderwijsleerpakket is richtinggevend voor **het aanbod**. Enkele jaren geleden koos het team ervoor om over te stappen naar een meer eigentijdse, kindvriendelijke en leerplangerichte methode. Het veelal consequente gebruik van deze methode zorgt ervoor dat alle domeinen met een voldoende didactische frequentie aan bod komen. Tevens garandeert ze volgens de leraren de nodige verticale samenhang en gelijkgerichtheid in het aanleren en toepassen van strategieën. Deze krijgen veelal een plaats in het klasbeeld en bieden, samen met andere hulpmiddelen, ondersteuning aan de kinderen.
- De aandacht voor **het actief leerproces** is groeiende maar nog leerkrachtafhankelijk. In sommige klassen staan het leerlingeninitiatief, de interactie en het gebruik van gevarieerde werk- en groeperingsvormen centraal. In andere klassen zien we hier in mindere mate sporen van terug. Het gebruik van werkvormen, zoals het hoeken- en contractwerk, biedt leerlingen mogelijkheden om zelfstandig te werken en hun eigen leerproces in handen te nemen. Tevens bieden deze werkvormen in sterke mate kansen om te differentiëren en een aanbod te realiseren dat rekening houdt met de mogelijkheden en de noden van elk kind.
- Het team wendt de taalheterogeniteit binnen de klasgroep positief aan en hanteert werkvormen die **de communicatieve vaardigheden en de mondelinge interactie** verhogen. Illustratief hiervoor zijn de spreekbeurten, de vertelrondes, de boekbesprekingen en de bespreking van de actualiteit, die naast de communicatievaardigheden ook de spreekdurf bevorderen.
- De school heeft aandacht voor **de boekpromotie** en het bevorderen van **het leesplezier**. De teamleden investeren in een leescultuur om kinderen tot lezen te stimuleren en voorzien in een rijk en gevarieerd aanbod. Bibliotheekbezoeken, voorlezen en genieten van poëzie zijn enkele waardevolle initiatieven. Binnen het leesproces begeleiden de oudere kinderen de jongeren en wordt er een beroep gedaan op leesouders en -grootouders. Leerkrachten geven aan dat deze aanpak effect oplevert en leidt tot een betere leesvaardigheid en leesmotivatie.
- Op geregelde tijdstippen evalueren de leraren **de vorderingen** van de leerlingen. Het zijn vooral de methodegebonden en eigen toetsen, de gestandaardiseerde tests voor spelling en lezen en het leerlingenwerk die richtinggevend zijn voor de detectie van leerlingen met talige problemen. Om in te spelen op de noden van de leerlingen benutten de leraren verschillende vormen van binnen- en buitenklasdifferentiatie.
- De school besteedt aandacht aan haar anderstalige en taalzwakke kinderen. Deze leerlingen krijgen een **aangepaste begeleiding** in een taalgroepje waar de focus vooral op het uitbreiden van de woordenschat en op het aanbrengen van begrippen ligt. Ook de sterkere leerlingen krijgen een uitdagend aanbod dat aansluit bij hun noden en behoeften.
- Vanuit het leerpakket gaat er een systematische aandacht uit naar **de evaluatie** van de verschillende domeinen. Ook het rapport weerspiegelt een evenwichtige benadering van de domeinen.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De planningsdocumenten, het leerlingenwerk en de uitgevoerde observaties illustreren dat het team inspanningen levert om **de leerplandoelen en de eindtermen** in voldoende mate te realiseren. De leerlingen van het vierde leerjaar namen vorig schooljaar voor de eerste keer deel aan de centrale proeven van de onderwijskoepel. Ze scoorden voor alle domeinen boven de referentiegroep.
- De school kiest er bewust voor om bij de invulling van **het onderwijsaanbod** een verscheidenheid aan bronnen te hanteren en zich niet enkel toe te spitsen op een bepaald onderwijsleerpakket. De groepsleraren stofferen hun aanbod via zelfgemaakte thema's. Het team is van mening dat ze op deze wijze meer tegemoet komt aan de visie van het leerplan, de interesses van de kinderen en de eigenheid van de plaatselijke omgeving.
- Het team besteedde de voorbije jaren ruime aandacht aan **de uitvoering** van dit leergebied. De thema's, die aan bod kwamen, werden in alle klasgroepen opgelijst om overlappingsen en hiaten op te sporen. Het leerplan fungeerde hierbij als referentiekader om na te gaan wat er in elk leerjaar wordt verwacht. Op basis hiervan werd de keuze van de thema's bijgestuurd. Een volgende stap binnen het implementatietraject is nagaan welke leerplandoelen aan bod komen binnen de thema's. Dit biedt op termijn mogelijkheden om het totaalaanbod te bewaken.
- Om **de verticale samenhang** te bevorderen voert het lerarenteam, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst, stapsgewijs leerlijnen in voor elk domein. Momenteel hanteren de leraren reeds een leerlijn voor de domeinen tijd en ruimte.
- De leraren slagen erin om **een realiteitsgericht onderwijs** te verzorgen waarbij het accent ligt op het ervaren en het beleven met veel ruimte voor leerlingenactiviteiten. Hiervoor zet het team kinderen aan tot onderzoekend leren en doen. Vermeldenswaard is het gebruik van het schooltuintje waar kinderen veelvuldig kansen krijgen om handelend te leren en te ontdekken.
- Het gebruik van levensecht materiaal, de leerexcursies, het gebruik van de plaatselijke omgeving en de extra-murosactiviteiten **verlevendigen** het onderwijs. De richtlijnen uit het leerplan om de leerlingen te laten waarnemen, exploreren en experimenteren zijn herkenbaar in de onderwijsleersituaties.
- De school levert heel wat inspanningen om het domein **techniek** te integreren in het onderwijsaanbod. Na het volgen van nascholing hebben alle leraren hun activiteiten per klas opgelijst. Met de hulp van de werkgroep techniek werden ontdekkoffers en een technotheek samengesteld.
- De instelling heeft aandacht voor een aantal **educaties** en organiseert hiertoe meerdere initiatieven. Milieu, gezondheid en verkeer kennen een intentionele uitwerking. De werking rond 'Milieuzorg op School' kent een doorgedreven uitvoering en een grote kind- en ouderbetrokkenheid. Met de hulp van geëngageerde ouders krijgen leerkrachten bijkomende kansen om goede en boeiende natuur- en milieueducatie te organiseren.
- Op geregelde tijdstippen **evalueren** de leraren de vorderingen van de leerlingen. Het zijn voornamelijk zelfgemaakte toetsen die de basis van de evaluatie vormen. Nog te vaak peilen deze naar reproduceerbare kennis en vormen de leerplandoelen nog weinig het uitgangspunt voor het opvolgen en evalueren. Er fungeren nog geen duidelijke afspraken hieromtrent. Vaardigheden, inzichten en attitudes zijn in sommige klassen minder een onderwerp van evaluatie en bespreking. Ook de huidige rapportering voor wereldoriëntatie is voor ouders en leerlingen nog weinig richtinggevend. Het globale cijfer geeft niet aan op welke domeinen de evaluatie betrekking heeft en evenmin of het gaat om kennis, vaardigheden of attitudes. In sommige klassen zijn er aanzetten om het domein techniek te evalueren.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school beschikt over **een zorgvisie** waarin ze vermeldt dat het team streeft naar een maximale ontwikkeling van de talenten van elk kind. De school wil onderwijs aanbieden waarbij elk kind optimaal kan profiteren van een aanbod dat afgestemd is op het individuele kind. De visie op zorg is uitgewerkt in een duidelijk stappenplan, gaande van een veilig pedagogisch klasklimaat binnen een krachtige leeromgeving tot een eventuele doorverwijzing naar externe hulp of een andere onderwijsvorm.
- **De zorgwerking** wordt aangestuurd door een gedreven zorgteam bestaande uit een zorgcoördinator en twee zorgjuffen. De school kiest ervoor om naast de uren zorgcoördinatie ambulante uren te investeren in de zorgwerking. De inzet van middelen leidt tot een doelgerichte zorgpraktijk die merkbaar is op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.
- De teamleden nemen waardevolle initiatieven om **de evolutie** van de kinderen van nabij op te volgen. In de kleuterafdeling gebeurt dit aan de hand van occasionele en gerichte observaties, de gegevens uit het kindvolgsysteem en de afname van de schoolrijpheidstest. In de lagere afdeling zijn voornamelijk de leerpakketgebonden en eigen toetsen, de gestandaardiseerde testen van het leerlingvolgsysteem en de observaties dragende elementen. Van sommige toetsen worden foutenanalyses gemaakt. Op deze wijze slagen de leraren erin om kinderen met ontwikkelings- of leerproblemen vlot te detecteren en te signaliseren om een gepaste hulpverlening op te zetten.
- De groepsleraren, als eerstelijnsverantwoordelijken voor de ondersteuning van de kinderen, proberen via een gedifferentieerd aanbod voor **een gepaste leerbegeleiding** te zorgen. In alle klassen is de binnenklasdifferentiatie sterk uitgebouwd om alle kinderen onderwijs op maat te verschaffen. De leraren beschouwen differentiatie als een evidentie. De methodieken, die leraren hiervoor hanteren, zijn leerkrachtafhankelijk. Ook de zorgjuffen ondersteunen op vaste tijdstippen in de klassen van de lagere afdeling. In de kleuterafdeling gebeurt de ondersteuning veelal vraaggestuurd.
- Kinderen met nood aan **extra zorg** worden besproken op het multidisciplinaire overleg. Een aanmeldingsformulier vormt hiervoor de basis. Het formuleren van een concrete hulpvraag verdient nog bijzondere aandacht. Vermeldenswaard is dat de school ook de talenten van de kinderen wil ontdekken en opwaarderen. Op zorgoverlegmomenten streeft de zorgcoördinator ernaar dat de positieve punten van een kind ter sprake komen.
- Het team draagt **het welbevinden** van de kinderen hoog in het vaandel. De leraren verwoorden dat dit de basisvoorwaarde is om tot leren en ontwikkeling te komen. De afgelopen jaren investeerde de school in de socio-emotionele begeleiding van de kinderen. Waardevolle initiatieven zoals het anti-pestbeleid, de screening van

welbevinden en betrokkenheid en het systematisch werken rond sociale vaardigheden getuigen hiervan.

- De zorgcoördinator verzorgt de contacten tussen de school, de externe hulpverleners en de ouders. In het zorgplan vermeldt de school dat **overleg** een belangrijke pijler is binnen de zorgwerking.
- Voor sommige kinderen met een leerstoornis of een gedragsprobleem zijn er **handelingsplannen** voorhanden met stimulerende, remediërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Indien noodzakelijk kunnen kinderen terugvallen op aparte leertrajecten. Ook de snellerende kinderen krijgen de nodige aandacht. De school koos ervoor om dit schooljaar het handelingsgericht werken verder uit te bouwen en gericht op te volgen.
- **De communicatie en samenwerking** met ouders en externe instanties, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding, de gon-begeleiding en de buitenschoolse therapie, bieden impulsen voor een meer samen gedragen en geïntegreerde hulpverlening.
- Klasuitwisselingen, informatiedeling en het maken van inhoudelijke afspraken **verkleinen de drempel** tussen de kleuterafdeling en het eerste leerjaar. Ook op de overgang naar het secundair onderwijs worden de leerlingen degelijk voorbereid. Met de BASO-fiche wil de school de overgang naar het vervolgonderwijs optimaliseren en een doorgaande zorg garanderen.
- Om de zorgwerking steeds verder **te optimaliseren** en de eigen deskundigheid te bevorderen ten voordele van de schoolwerking wordt er regelmatig deelgenomen aan extern georganiseerde nascholingen. De samenkomsten op het niveau van de scholengemeenschap bieden bijkomende impulsen tot expertisedeling en informatie-uitwisseling.
- De school is in vergelijking met de vorige doorlichting duidelijk geëvolueerd naar **een gestructureerde hulpverlening** waarbij het zorgbreed werken wezenlijk deel uitmaakt van de hele schoolwerking. Het huidige zorgsysteem getuigt van een sterke systematiek die enerzijds leerprestaties en vorderingen in kaart brengt en anderzijds aandacht wil besteden aan een aangepaste begeleiding van alle kinderen met zorgvragen.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De school **informeert** de ouders vijf keer per schooljaar over de leerprestaties en bepaalde houdingen van hun kind. Voor de leergebieden godsdienst, Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en bewegingsopvoeding bestaat de rapportering uit een cijfer. Voor de houdingen wordt een onderverdeling gemaakt tussen leer- en leefhoudingen en muzische vorming. Deze worden voorzien van een woordelijke toelichting. Via de mededelingen krijgen de leraren de kans om bijkomende informatie te verschaffen over bepaalde activiteiten of opdrachten. Tweemaal per jaar krijgen de kinderen een apart zwemrapport.
- Voor kinderen met leerproblemen voorziet de school **een gedifferentieerde evaluatie**. Hierdoor kunnen ook deze kinderen succes ervaren bij de beoordeling van hun toetsen.
- Naast het rapport kunnen de ouders **de vorderingen** van de kinderen volgen via de beoordelingen in de schriften, de ter visering aangeboden toetsen en de werkbladen.

- Na de vorige schooldoorlichting voerde het team enkele **bijstellingen** door in het rapport. Binnen de leergebieden werden de domeinen van de juiste terminologie voorzien.
- Om de huidige rapporteringspraktijk nog meer te laten aansluiten bij **de schoolvisie**, waarin aandacht wordt besteed aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling, koos het team ervoor om het rapport dit jaar terug prioritair te herwerken. De school wil niet het signaal geven dat enkel punten belangrijk zijn, maar dat ook de andere ontwikkelingen de nodige aandacht verdienen.
- Dit schooljaar buigt het kernteam zich over **het voorbereidende werk**. In samenspraak en overleg met de leraren maakte het kernteam reeds een ontwerprapport waar naast kennis ook vaardigheden, beleving en de leergebiedoverschrijdende eindtermen een vaste plaats krijgen. De globale structuur van de rapporten is hetzelfde voor de drie graden. Vanaf volgend schooljaar wil de school het nieuwe rapport in voege zien.
- Het is een bewuste keuze van de school om binnen het nieuwe schoolrapport de leerlingen te vatten in **hun eigen evolutie** en niet te vergelijken met anderen, zoals in het huidige rapport nog gebeurt. Ook de leerlingen en de ouders kunnen persoonlijke commentaren of bedenkingen kwijt op een daarvoor gereserveerde ruimte.
- **De mondelinge rapportering** naar de ouders toe verloopt via formele oudercontacten. In de kleuterafdeling beroepen de leraren zich op de gegevens uit het kindvolgsysteem, de resultaten van een schoolrijpheidstest en de observaties om de ouders te informeren over de vorderingen. In de lagere afdeling zijn het vooral de evaluaties, de rapporten, de gegevens uit het leerlingvolgsysteem en de BASO-fiches in het zesde leerjaar die als leidraad dienen om ouders de nodige informatie te verschaffen.
- Ouders van kinderen met extra noden worden **bijkomend uitgenodigd** voor individuele oudercontacten. Tevens vullen de informele contacten de structurele overlegmomenten aan.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school **profileert** zich als een zorgzame en respectvolle school met aandacht voor elk kind. Deze visie krijgt duidelijk gestalte. De leraren spannen zich daadwerkelijk in om het aanbod af te stemmen op de noden en behoeften van de kinderen met permanente aandacht voor het welbevinden.
- Het beleid acht het noodzakelijk dat **de schooleigen visie** door iedereen gedragen wordt en herkenbaar is in de school- en klaspraktijk. Dit schooljaar concretiseerde het team de visie op personeelsvergaderingen met het oog op een gezamenlijke doelgerichtheid en een gelijkgericht handelen.
- **Het interne leiderschap** wordt waargenomen door een dynamische, gedreven en vernieuwingsbereide schoolleider die naar transparantie en participatie streeft. Ze wordt bijgestaan door een geëngageerd en enthousiast team. De directeur hecht veel belang aan het welbevinden van de schoolparticipanten en ziet het als haar opdracht dat de teamleden in dezelfde richting kijken en meegaan met onderwijsvernieuwingen. Ook ouders en kinderen worden als volwaardige partners betrokken bij aspecten van de schoolwerking en krijgen inspraak. Illustratief hiervoor zijn de leerlingenraad en de natuurouders.
- Het beleid nam initiatieven om **het draagvlak** te verruimen. Sinds dit schooljaar functioneert een kernteam als denktank om het te voeren beleid op pedagogisch vlak mee voor te bereiden. Tevens waardeert de schoolleiding de inspanningen en de betrokkenheid van het schoolbestuur en de scholengemeenschap om het algemeen beleid en de schoolwerking mee te ondersteunen.

- De school is bereid om **vernieuwingstrajecten** aan te pakken en werkt jaarlijks prioriteiten uit, die in overleg met het team worden gekozen. Dit schooljaar werken de leraren onder andere aan het nieuwe schoolrapport, de leerlijnen van wereldoriëntatie, zorg, ICT en de concretisering van het opvoedingsproject. Het is niet altijd even duidelijk hoe deze prioriteiten concreet worden uitgewerkt. Bij de implementatie van vernieuwingen wordt de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) in beperkte mate gehanteerd. Het is nog een uitdaging voor de teamleden om duidelijke prioriteiten af te bakenen en deze met de nodige diepgang uit te werken alvorens een nieuwe prioriteit op te starten.
- De school beschikt over de nodige middelen en kanalen om intern te **communiceren** en te **overleggen**. Om op de personeelsvergaderingen vooral pedagogisch-didactische items te bespreken en uit te werken, voerde de directeur wekelijkse briefings in. Daarnaast bieden de vele informele overlegmogelijkheden en de goede onderlinge contacten tussen de leraren bijkomende kansen om samen afspraken te maken en om de gelijkgerichtheid te bevorderen.
- De leraren krijgen zowel op formele als op informele wijze **feedback** op hun pedagogisch-didactisch handelen. Via doorloopbezoeken, klasbezoeken en het aftekenen van de planningsdocumenten blijft de directeur op de hoogte van de klaswerking. Tijdens het functioneringsgesprek wordt het persoonlijke ontwikkelingsplan van de individuele leerkracht besproken en resulteert dit in mogelijke werkpunten.
- Het schoolbeleid steunt op **een gedetailleerd en goed gestructureerd schoolwerkplan** met zowel organisatorische als onderwijskundige aspecten. Het schoolwerkplan geeft de schooleigen visie op goed onderwijs weer en bundelt de vele gemaakte afspraken. Om de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van het schoolwerkplan te optimaliseren, maakt de school werk van een digitale versie.
- Hoewel de school reeds bepaalde aspecten van **de schoolwerking onderzoekt**, behoort het nog niet tot de schoolcultuur om systematisch bestaande gegevens te analyseren en om eventuele bijstellingen door te voeren. Leerlingenresultaten worden nog in mindere mate benut om te reflecteren over de kwaliteit van het onderwijs en de leerprocessen op schoolniveau.
- Door de beperkte aanwezigheid van kinderen met noden op het vlak van taalvaardigheid, ervaart de school nog geen noodzaak om werk te maken van **een talenbeleid**. Desondanks onderneemt het team een aantal waardevolle initiatieven, zoals het werken met de taalgroep, om de taalontwikkeling van de kinderen te bevorderen. Op het niveau van de scholengemeenschap was het talenbeleid al onderwerp van bespreking.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie slaagt het team erin om een aanbod te realiseren dat voldoet aan de maatschappelijke opdracht met aandacht voor de horizontale en verticale samenhang.
- Op beleidsniveau wordt een aantal procedures uitgezet om de leerplandoelen in toenemende mate als basis te nemen voor het onderwijsleerproces.
- In beide niveaus ondernemen de leraren stappen om het onderwijs werkelijkheidsgericht aan te bieden. Het waarnemen, exploreren en experimenteren krijgen ruime kansen.
- In de school krijgen alle kinderen rijke ontplooiingskansen binnen een stimulerend schoolklimaat. De teamleden besteden ruime aandacht aan de socio-emotionele begeleiding van de kinderen. Tal van initiatieven, die ingebed zijn in de school- en klaswerking, ondersteunen dit proces.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Er heerst een zorgverbredende cultuur op school. De leraren spannen zich, samen met het zorgteam, in om de kinderen te ondersteunen, te begeleiden en op te volgen. Het bieden van onderwijs op maat is in deze school een verworvenheid.
- De school besteedt aandacht aan haar huidige evaluatiepraktijk en onderneemt stappen om deze beter af te stemmen op de schoolvisie waar de totale persoonlijkheidsontwikkeling primeert.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De schoolwerking wordt aangestuurd door een dynamische en vernieuwingsbereide schoolleiding die structuren opzet om 'het samen school maken' te bevorderen en een breed draagvlak te creëren.
- De leraren getuigen van een engagement om de hen toevertrouwde kinderen kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het team kan in de kleuterafdeling nagaan of het aanbod volledig dekkend is voor alle leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen.
- De leraren in de lagere afdeling kunnen de implementatiestrategie voor het leergebied wereldoriëntatie verder zetten.
- In de lagere afdeling kan het team zich gezamenlijk bezinnen over een hanteerbaar, efficiënt en functioneel planningssysteem dat de doelgerichtheid van het aanbod verzekert.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het formuleren van een duidelijke zorgvraag tijdens overlegmomenten kan het hulpverleningsproces voor kinderen met extra noden efficiënter en doelgerichter laten verlopen.
- De leraren in de lagere afdeling kunnen zich bezinnen over de evaluatie en de rapportering van het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het team kan welgekozen prioriteiten concretiseren in een gefaseerde langetermijnplanning die volgens de kwaliteitscirkel gelijkgericht worden geïmplementeerd. Zorg voor een grondige afwerking van wat is opgestart alvorens over te gaan naar andere prioriteiten.
- Bestaande evaluatiegegevens, zoals de resultaten van de centrale proeven en de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem, kunnen op schoolniveau meer geanalyseerd en verwerkt worden om op basis hiervan goede praktijk te borgen en eventueel maatregelen te nemen tot bijsturing.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Schoofs

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Greta Cartois